

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення колегії Міністерства
внутрішніх справ України
22 квітня 2021 року № 5 км

КОНЦЕПЦІЯ

програми інформатизації системи Міністерства внутрішніх справ України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, на 2021–2023 роки

I. Стан інформатизації та проблеми, що потребують розв'язання

Цифрові технології відкривають унікальні перспективи для розвитку Міністерства внутрішніх справ України та органів системи МВС як частини сектору національної безпеки.

Ключова мета в напрямках діяльності органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України – цифровізувати сфери діяльності для оптимізації та покращення їх взаємодії. Так званий «клаптевий» підхід до використання цифрових технологій не дозволяє отримати суттєві переваги, а лише надає можливість поліпшити якості національних електронних інформаційних ресурсів, якими користуються органи системи МВС, тоді як у цілому необхідно рухатися до всеохоплюючої цифровізації при формуванні державної політики у сферах:

1) охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

2) захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

3) цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

4) міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Усвідомлення цих проблем безпосередньо у правоохоронній сфері та необхідність їх розв'язання знайшли своє відображення в ряді рішень Кабінету Міністрів України.

Відповідно до Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р, інформатизацію діяльності, а саме

підвищення ефективності роботи і взаємодії через максимальне використання інформаційно-комунікаційних технологій у реалізації завдань органами системи МВС, визначено одним з основних підходів до досягнення цілей Стратегії.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» визначено основним завданням запровадження єдиної інформаційної системи МВС, розвиток сучасних електронних технологій у найбільш актуальних напрямках діяльності центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, а також модернізацію державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у сфері охорони прав і свобод людини.

На виконання визначених Кабінетом Міністрів України завдань МВС спільно з фахівцями провідних наукових установ, що здійснюють дослідження в галузях новітніх інформаційних технологій і комп'ютерних наук, представниками центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, а також за участі спеціалістів Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України розробило галузеву програму інформатизації системи МВС України на 2018 – 2020 роки, яка була схвалена колегією МВС та затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11.12.2018 № 1004 (Концепція, завдання на три роки та завдання (роботи) на наступний бюджетний рік) (далі – галузева програма).

Нормативним підґрунтям галузевої програми стало Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ України та перелік її пріоритетних національних електронних інформаційних ресурсів, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1024.

Галузева програма передбачала заходи із модернізації наявних національних електронних інформаційних ресурсів органів системи МВС на основі сервіс-орієнтованих технологій з використанням програмних засобів з відкритими кодами, консолідацію їх на рівні даних і сервісів, організацію та впровадження систем розподіленої обробки, забезпечення відкритого доступу громадян до оновлених ресурсів за рахунок портальних технологій, що дозволить:

інтегрувати в національну систему електронної взаємодії національних електронних інформаційних ресурсів для виконання завдань, віднесених до компетенції органів системи МВС;

забезпечити на основі єдиних системних та технологічних рішень використання національних електронних інформаційних ресурсів для підтримки типових видів діяльності органів системи МВС;

забезпечити відкритий, повний та захищений доступ фізичних та юридичних осіб до інформаційних обліків органів системи МВС та національних електронних інформаційних ресурсів, що будуть інтегровані в єдину інформаційну систему МВС, у визначеному законодавством порядку.

Для органів системи МВС галузева програма стала першим великим проектом у сфері інформатизації, що передбачає впорядковану архітектуру національних електронних інформаційних ресурсів, чіткі дедлайни і визначені індикатори оцінки виконання запланованих заходів та відповідає сучасним викликам у сфері електронного урядування і втілює кардинально новий формат спілкування з громадянами та бізнесом. Одночасно галузева програма стала засобом модернізації національних електронних інформаційних ресурсів органів системи МВС і спрямована на забезпечення сумісності даних та усунення їх роздробленості. Менше ніж за два роки вдалося створити «з нуля» і запровадити єдину інформаційну платформу для всіх національних електронних інформаційних ресурсів органів системи МВС. Фактично, йдеться про побудову великої мережі управління контентом для органів системи МВС з єдиними класифікаторами і довідниками, що передбачає за допомогою API можливість кожного органу публікувати свою інформацію в зручний йому спосіб. Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ (далі – ЄІС МВС), що стала апогеєм галузевої програми, – це інтеграційна платформа, що використовується для різноманітних е-послуг, що надаються за участі органів системи МВС по типу операцій з паспортом громадянина України, паспортом громадянина України для виїзду за кордон, посвідченням водія на право керування транспортними засобами, свідоцтвом про реєстрацію транспортного засобу (технічним паспортом) тощо з використанням технології верифікації користувачів на базі наскрізного ідентифікатора. ЄІС МВС надає ефективний інструмент для ідентифікації фізичної особи, що одночасно гарантує безпечний, швидкий і легкий доступ до комплексу державних послуг.

У межах заходів, передбачених галузевою програмою, вдалося впровадити ряд проектів з автоматизації ділових процесів, в яких задіяно працівників та державних службовців органів системи МВС, прораховано трудовитрати на їх виконання, запропоновано рішення з оптимізації й автоматизації, у тому числі ряд інтерактивних сервісів для потреб громадян.

Зазначені проекти реалізовано в межах передбачених галузевою програмою заходів із втілення принципу одноразового внесення даних та забезпечення їх подальшого використання завдяки системі електронної взаємодії національних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта» та ряду окремих модулів ЄІС МВС.

Запроваджено сервісні послуги, які стосуються саме документа – перевірку паспортних документів серед викрадених (втрачених) і дійсних (недійсних); перевірку перебування особи в розшуку; перевірку дійсності посвідчення водія; перевірку дійсності довідки про відсутність судимості; оформлення адміністративних матеріалів про порушення правил дорожнього руху. Спільно з Мінцифри у сфері E-government реалізовано такі проекти, як е-паспорт, е-техпаспорт та е-посвідчення водія, е-страховий поліс.

Зазначене дозволило полегшити доступ для громадян із використанням кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП) до даних реєстрів органів системи МВС через персональні електронні кабінети, а також до реєстрів ряду інших державних органів. Це дозволило не лише подавати документи в

електронному вигляді з використанням КЕП, а й відстежувати етапи їх проходження, скоротити терміни розгляду документів, знівелювати людський фактор.

У напрямку забезпечення належного функціонування та захисту даних у національних електронних інформаційних ресурсах, доступності та зручності електронних послуг для фізичних та юридичних осіб, а також запобігання корупції під час надання таких послуг МВС за сприяння ряду міністерств та відомств, у тому числі Міністерства юстиції, Міністерства освіти і науки, Пенсійного фонду, Державної податкової служби, Державної міграційної служби розпочало масштабний проєкт з верифікації даних про фізичних осіб, що обробляються в деяких національних електронних інформаційних ресурсах, та запровадження електронного сервісу ідентифікації фізичних осіб засобами ЄІС МВС з метою подальшого приведення інформації інших національних електронних інформаційних ресурсів у відповідність до єдиного ідентифікатора.

Оптимізація єдиної інформаційної системи триває. Завдяки застосуванню новітніх технологій, що були використані при створенні та впровадженні ЄІС МВС, вдалося досягнути значних успіхів в економії бюджетних коштів шляхом мінімізації аутсорсингових контрактів на супроводження програмних продуктів, що використовуються в системі МВС, оскільки досягнуто можливостей самостійного розвитку та супроводження таких програмних продуктів. Фактично передбачається використання коштів, що раніше витрачалися на підтримку аналогових автоматизованих систем.

Моніторинг результатів реалізації завдань, визначених галузевою програмою інформатизації на 2018 – 2020 роки, підтвердив необхідність розроблення та застосування комбінованої стратегії з подальшої інформатизації органів системи МВС, в якій необхідно передбачити місце як довгостроковим заходам у масштабі в цілому на всю систему, так і короткостроковим швидким заходам, що більш релевантні для реалізації в окремих сегментах системи МВС, визначення критеріїв впливу чинників на розвиток інформатизації органів системи МВС, головних перешкод для користування цифровими технологіями та конкретними інструментами.

Отже, є потреба в гнучких, реактивних трансферах прогресивних технологій та імплементації інноваційних методик інформатизації органів системи МВС з метою завершення як розпочатих проєктів, так і втілення проєктів, спрямованих на подолання нових викликів, що постають перед органами системи МВС.

Наразі в Україні немає технології наскрізної ідентифікації особи, відповідно немає єдиного ідентифікатора особи, тобто відсутній реєстр, який міг би стати основою для створення умов реалізації принципу «once only» (принципу, за яким первинна реєстрація особи та внесення інформації щодо неї в національні електронні інформаційні ресурси виконується одноразово). Фактично нині держава (через реєстри декількох державних органів влади) володіє інформацією стосовно фізичних осіб, але жодний з наявних реєстрів не здатний забезпечити достовірну ідентифікацію всіх фізичних осіб. Отже, на сьогодні склалася вкрай небезпечна ситуація через масове дублювання

інформації про особу в національних електронних інформаційних ресурсах як органів державної влади, так і банківської сфери, бізнесу тощо. Як наслідок, надання більшості адміністративних послуг здійснюється з порушенням частини сьомої статті 9 Закону України «Про адміністративні послуги».

У зв'язку із цим в умовах євроінтеграційних процесів і активної розбудови електронного урядування в Україні перед органами державної влади виникла нагальна потреба в однозначній ідентифікації особи.

Для створення технології наскрізної ідентифікації та приведення інформації про особу у відповідність до єдиного ідентифікатора, який відповідатиме формату Унікального номера запису реєстру (далі – УНЗР), потрібно проаналізувати наявну в основних національних електронних інформаційних ресурсах інформацію про особу для створення електронного сервісу ідентифікації фізичних осіб (далі – ЕСІФО), уникнення дублювання та виправлення помилок, що виявляються під час аналізу. Створення ЕСІФО надалі полегшить ідентифікацію особи в момент надання послуг з документування згідно із частиною першою статті 4 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

Потребує продовження робота з удосконалення процесів електронної взаємодії національних електронних інформаційних ресурсів та розвиток інтеоперабельності, що є головним викликом для розвитку електронного урядування в Україні, зокрема в правоохоронній сфері. Зазначена проблема одна з тих, що спонукали МВС до розроблення галузевої програми на 2018 – 2020 роки. Упродовж реалізації цієї програми зроблено суттєві кроки на шляху до подолання таких бар'єрів. Водночас роботи в цьому напрямку потребують продовження й надалі. У процесі подальшої інформатизації органів системи МВС важливо прийняти політику уніфікації щодо наявних legacy-систем, оскільки не до кінця викоренено використання застарілих технологій і відмінності між платформами та рішеннями в різних органах системи МВС. Відмова, де це можливо, від застарілих розробок і створення нових цифрових платформ збільшить інтеоперабельність і відкритість усередині системи та під час електронної взаємодії з іншими державними органами.

Безпосередньо органи системи МВС як суб'єкти ЄС МВС, а також інші державні органи як зовнішні суб'єкти ЄС МВС для повноцінного функціонування потребують інтеграції із зовнішніми державними реєстрами та базами даних. Окрім цього, відсутність електронної взаємодії державних інформаційних систем ускладнює порядок надання послуг та, зрештою, виконання вимог Закону України «Про адміністративні послуги» щодо заборони вимагати від суб'єктів звернення інформацію або дані, які знаходяться в інших органах влади, тобто вже були їм надані громадянами. Розвиток зручної, безпечної та доступної електронної ідентифікації є головною передумовою для запровадження та подальшого розвитку електронних послуг.

Для вирішення цих питань Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 10 травня 2018 року № 357 «Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів», якою передбачено запровадження

системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, а також постанову від 04 грудня 2019 року № 1078 «Про реалізацію експериментального проєкту верифікації даних про фізичних осіб, що обробляються в деяких національних електронних інформаційних ресурсах».

У межах продовження заходів із забезпечення електронної ідентифікації фізичних осіб потребується запровадження спільних технологічних рішень з функціями біометричної верифікації / ідентифікації, введення біометричних даних, управління цими даними органами системи МВС шляхом використання засобів ЄІС МВС та пристосованого до забезпечення спектру нових потреб органів системи МВС та інших органів щодо звіряння біометричних даних.

Масштабні зміни, що відбуваються останнім часом у державі у сфері цифровізації, потребують переосмислення ряду проєктів, які планувалося реалізувати в межах галузевої програми інформатизації, яка була розрахована на 2018 – 2020 роки. Серед цих проєктів – формування на рівні держави в цілому і регіонів зокрема комплексної автоматизованої багаторівневої системи забезпечення громадської безпеки, правопорядку і безпеки середовища проживання населення, що базується на сучасних підходах до моніторингу, прогнозування, запобігання вчиненню правопорушень, виникненню пригод і надзвичайних ситуацій та реагування на них, в умовах збереження високого рівня ризиків техногенного і природного характеру та триваючої тенденції до урбанізації як одного з важливих елементів створення стійкого соціально-економічного розвитку та зростання інвестиційної привабливості України. У тісній взаємодії із цими процесами перебуває автоматизація планування та управління об'єднаними силами із забезпечення громадської безпеки та ліквідації надзвичайних ситуацій, а також подальше вдосконалення автоматизації міграційних процесів та управління кордонами.

Перегляду підходів потребує розбудова національних електронних інформаційних ресурсів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі модернізації Єдиного державного реєстру МВС та системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі щодо зареєстрованих транспортних засобів та їх власників.

Потребує подальшої розбудови ІТ-інфраструктура органів системи МВС, у тому числі інфраструктура комунікацій. Відповідні перспективи мають стосуватися інфраструктур доступу, удосконалення транспортних та мобільних мереж останнього покоління разом з інфраструктурою сервісів. Надійність зв'язку залишається однією з найважливіших вимог у контексті розвитку цифровізації органів системи МВС, оскільки зв'язок є запорукою ефективного функціонування комунікаційних технологій, автоматизації процесів управління та обліку, які є рушійною силою сучасних ділових процесів. Передбачається подальша діяльність у напрямку ефективного використання частотного ресурсу, його конфігурації задля максимальної цінності для користувачів системи МВС, забезпечення технологічної нейтральності для стимулювання переходу до нових технологій у наявних розподіленому та вільному спектрах.

Серед підстав, що спонукають до подальших кроків, які належить здійснити у сфері кіберзахисту при здійсненні процесів інформатизації діяльності органів системи МВС, слід виділити такі:

зростання рівня кіберзлочинності в умовах збільшення кількості інформаційних систем, які використовують персональні дані;

необхідність забезпечення захищеного обміну ідентифікаційними даними фізичних та юридичних осіб, які обробляються в інформаційних системах державних установ та приватного сектору, неузгодженість у виборі ідентифікаторів, брак адекватної верифікації ідентифікаційних даних;

використання в системах реєстрації та контролю доступу до інформаційних систем технологічно несумісних механізмів, алгоритмів та протоколів електронної ідентифікації та автентифікації.

З метою забезпечення захисту інформаційно-телекомунікаційних систем (далі – ІТС) МВС та ЦОВВ та інформації, яка в них обробляється, зокрема державних інформаційних ресурсів і персональних даних громадян, галузевої програми, відповідно до законодавства України передбачається побудова комплексних систем захисту інформації в згаданих ІТС з урахуванням вимог щодо кіберзахисту таких систем.

Потребує подальшої гармонізації нормативна база, яка регулює процеси цифровізації органів системи МВС, осмислення і підготовки відповідних законодавчих ініціатив. Запровадження обов'язковості цифрових компетенцій для працівників органів системи МВС, із застосуванням підходу з урахуванням наскрізної (кросплатформеної) цифрової компетентності, тобто через використання цифрових технологій, із супутнім розвитком цифрових навичок.

II. Мета і строки реалізації Концепції

Мета впровадження галузевої програми на період 2021 – 2023 років – продовжити позитивні починання Програми з гармонізації можливостей органів системи МВС із питання розвитку цифрової інфраструктури системи МВС, спільне створення нових форматів розв'язання поточних завдань і закладення механізмів та ділових моделей для успішного подолання майбутніх викликів перед системою МВС, обумовлених впливом комплексу соціально-демографічних, економічних, політичних, правових, психологічних і технологічних чинників. Результатом реалізації цієї галузевої програми має стати формування політики, розроблення низки стратегічних документів, які визначатимуть візію, чітке бачення подальшої цифрової трансформації органів системи МВС, розроблення стратегічного майстер-плану досягнення цієї візії з відповідними показниками змін (KPIs), плану реалізації галузевої програми та проведення моніторингу щодо оцінки успішності процесів цифрової трансформації.

Інтеграція цифрових технологій у процеси діяльності органів системи МВС має стати пріоритетом державної політики при створенні єдиної стійкої функціональної системи внутрішніх справ як частини сектору національної безпеки.

Нова галузева програма має фокусуватися відразу на: розбудові публічних сервісів ЄІС МВС, упровадженні та модернізації національних електронних інформаційних ресурсів як складових ЄІС МВС, створенні інноваційної інфраструктури органів системи МВС, підвищенні довіри і безпеки при використанні ІКТ; створенні в новостворених функціональних підсистемах ЄІС МВС комплексних систем захисту інформації та вжитті заходів із забезпечення кіберзахисту цих систем; подальшій структуризації законодавчих та нормативно-правових документів сфери інформатизації органів системи МВС.

Дзеркалом стану модернізації та оптимізації діяльності органів системи МВС за допомогою цифрових технологій повинна стати цифрова екосистема – Концепція, що свідчить про наступну фазу цифровізації органів системи МВС, де вперед виходять такі технології, як аналітика великих даних (Big Data), предиктивна аналітика, хмарні обчислення, бездротові комунікації, дистанційне управління та обслуговування, інтеграція систем управління та загалом передбачає ефективне функціонування органів системи МВС у цифровій інфраструктурі країни.

III. Шляхи і способи розв'язання проблеми

Цифрові трансформації стають основою життєдіяльності українського суспільства, що, у свою чергу, потребує адекватної трансформації як усього сектору безпеки, так і органів системи МВС зокрема. Інформатизація органів системи МВС має стати об'єктом фокусного та комплексного дослідження. Ключовий принцип успішної політики в цій сфері – це не регулювання або формальне ставлення, а здатність цифрових технологій впливати на ефективність діяльності органів системи МВС.

Подальший сценарій передбачає здійснення потужних заходів щодо стимуляції процесів інформатизації органів системи МВС, початку масштабних трансформаційних ініціатив та проєктів у сфері інформатизації, у т. ч. на базі сучасних моделей державно-приватного партнерства.

Іншими словами, основний об'єкт уваги МВС у розвитку інформатизацій – це цілеспрямоване та інноваційне (відповідно до сфер, у яких здійснюється формування державної політики щодо національної безпеки) створення умов для використання громадянами замість звичних фізичних (традиційних) засобів та інструментів цифрових. У такому ракурсі ключовою діяльністю в цьому питанні є ініціація проєктів цифровізації та пошук релевантних моделей державно-приватного партнерства для їх реалізації, запровадження зручних, ефективних та захищених сервісів для населення країни, та мотиваційної складової для їх використання. У наступні періоди реалізації галузевої програми планується запровадження та подальший розвиток електронних сервісів у найбільш актуальних сферах життєдіяльності суспільства, зокрема у сфері розбудови єдиного середовища електронної ідентифікації та автентифікації фізичних осіб; єдиного адресного простору; синхронізації даних реєстрів територіальних громад тощо.

Дані стають основою багатьох цифрових сервісів і продуктів, робота з великими масивами допомагає зробити діяльність органів системи МВС ефективнішою та результативнішою. За наявності даних динамічніше розвиваються технології штучного інтелекту й предиктивної аналітики. Щоб скористатися всіма перевагами аналізу, мають бути доступні великі обсяги даних (Big Data).

МВС повинне відігравати роль одночасно й користувача даних, і ключового їх постачальника для населення та бізнесу. Публічна інформація у формі відкритих даних повинна стати якіснішою, тобто бути в належному для опрацювання вигляді, із зазначеними основними індикаторами (легендами даних).

МВС своєю чергою повинно створити безпечні цифрові платформи для зберігання, передавання й ідентифікації даних громадян. Такі платформи дадуть громадянам можливість керувати своїми даними й налаштовувати права доступу до них з боку органів системи МВС та інших органів державної влади і громадян.

Потребує подальшого розгляду питання забезпечення сумісності даних під час взаємодії реєстрів органів системи МВС з реєстрами інших державних органів, оскільки відсутність відкритих стандартів є ключовою проблемою. Доцільно працювати в напрямку не лише стандартів сумісності API, а й стандартів для форматів даних (з урахуванням метаданих). До того ж, це є перспективним напрямом не тільки для вдосконалення цифрових сервісів та надання послуг, а й для подальшої гармонізації співпраці органів системи МВС з правоохоронними органами країн Європи та НАТО при використанні ІКТ в їхній діяльності.

Потребують переосмислення та інтенсифікації процеси створення інноваційної інфраструктури органів системи МВС, у тому числі рух у напрямку віртуалізації фізичних інфраструктурних ІТ-систем та перехід до сервісних моделей. Подальший розвиток цього напрямку, серед іншого, дозволить значно зменшити об'єм капітальних витрат на розгортання необхідної цифрової інфраструктури шляхом використання хмарних технологій та програмно-визначеної архітектури (software-defined architecture). Одночасно передбачається участь у подальшому розвитку відкритих державних даних, що стосується підвищення відкритості, прозорості та ефективності роботи органів системи МВС та впровадження нової для системи індустрії відкритих даних із застосуванням принципу «єдиного вікна».

Подальшого розвитку потребує впровадження нових та модернізація наявних складових – функціональних підсистем ЄІС МВС, як за основними напрямками діяльності органів системи МВС, так і тих, що мають прикладний (допоміжний) зміст.

Актуальним для МВС є розбудова у співпраці із заінтересованими міністерствами та відомствами цифрової платформи із забезпечення безпеки функціонування об'єктів державної регіональної політики – адміністративно-територіальних одиниць (міст, сіл, селищ) як комплексної багаторівневої автоматизованої системи, що базується на сучасних підходах до моніторингу, прогнозування, запобігання виникненню правопорушень,

виникненню надзвичайних ситуацій та реагування на них.

Метою побудови і розвитку такої функціональної підсистеми ЄІС МВС, як «Безпечна країна», є підвищення загального рівня громадської безпеки, правопорядку і безпеки середовища проживання населення за рахунок істотного поліпшення координації діяльності сил і служб, відповідальних за вирішення цих завдань, шляхом упровадження на базі адміністративно-територіальних одиниць (відповідно до єдиних функціональних і технологічних стандартів) комплексної інформаційної системи, що забезпечує прогнозування, моніторинг, запобігання можливим загрозам і їх ліквідацію, а також контроль усунення наслідків надзвичайних ситуацій та правопорушень з інтеграцією під її управлінням дій інформаційно-керуючих підсистем заінтересованих відомств та служб для їх оперативної взаємодії в інтересах адміністративно-територіальної одиниці (одиниць).

Серед пріоритетів також створення з урахуванням нових тенденцій у сфері технічних можливостей і новел законодавства України щодо використання біометричних даних національного банку біометричних даних, що покликаний сприяти ефективній реалізації завдань національної безпеки, захисту прав та інтересів людини, розширення спектру послуг для населення та поліпшення їх якості, зміцнення безпеки кордонів, протидії незаконній міграції, створення єдиного інформаційного простору між правоохоронними органами окремих держав і співтовариств країн у боротьбі з наявними терористичними та іншими загрозами, забезпечення встановлення та підтвердження особи громадянина України, особи без громадянства, а також іноземця та особи без громадянства, які в'їжджають в Україну, виїжджають з України, шляхом комплексного використання широкого спектру біометричних та геномних даних у поєднанні з технологією наскрізної ідентифікації особи.

Подальшої уваги потребуватиме розбудова функціональних підсистем ЄІС МВС, що покликані сприяти реалізації органами системи МВС завдань із створення безпечного середовища для розвитку вільного суспільства, з-поміж інших, це автоматизовані системи у сфері безпеки дорожнього руху, з обліку зброї, міграційних процесів та охорони державного кордону та інше.

Заплановано подальше вдосконалення прикладних систем спеціального призначення для органів системи МВС у сферах фінансового, логістичного та кадрового, медичного забезпечення. Широке застосування будуть мати автоматизація навчальних процесів у закладах освіти системи МВС, використання технології цифрових робочих місць, розвиток інтелектуальних систем управління у сферах діяльності органів системи МВС. Метою використання таких прикладних програм є проведення швидкого відбору інформації, її аналіз, обробка та створення можливості її опрацювання користувачами – працівниками органів системи МВС у своїй повсякденній діяльності.

Одне з найважливіших значень для розвитку цифрової трансформації органів системи МВС мають дані. Доступ до публічних, професійних та інших даних (загальнодержавних, регіональних) є важливим інструментом для появи нових продуктів та сервісів, тобто безпосередньо впливає на ефективність

діяльності органів системи МВС і відповідно на задоволення потреб населення у сферах впливу МВС.

Інформатизація органів системи МВС має супроводжуватися підвищенням довіри і безпеки при використанні ІКТ. Зміцнення довіри, включаючи захист персональної інформації, недоторканності особистого життя та прав користувачів ІКТ, є обов'язковою вимогою розвитку процесів інформатизації в правоохоронній сфері. Важливим питанням у роботі з даними є забезпечення їх захисту. Саме на впровадженні заходів із кіберзахисту ІТС МВС та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, і захисту інформації, яка в них обробляється, буде зосереджено увагу в подальших процесах інформатизації Міністерства внутрішніх справ України та органів системи МВС під час створення цифрових платформ і надання доступу до персональних, але не персоніфікованих даних. Що вищою буде довіра громадян, то більшою буде готовність їх ділитися своєю інформацією у процесі виконання органами системи МВС визначених законодавством функцій.

З точки зору правового забезпечення, законодавчих та нормативно-правових документів сфера інформатизації органів системи МВС потребує постійного моніторингу та подальшої структуризації, доопрацювання відповідно до наявних потреб, сучасних викликів та завдань.

IV. Прогноз впливу на ключові інтереси заінтересованих сторін

Запропоновані в Концепції заходи дозволять піднятися МВС як багатопрофільному цивільному відомству та органам системи МВС на інший щабель розвитку та стати дієвими гравцями в цифровому просторі, створити автоматизовані системи високого технологічного класу.

Використовуючи і створюючи попит на сучасні ІТ-рішення, вводячи в обіг найсучасніші електронні адміністративні послуги та впроваджуючи інноваційні моделі, МВС та органи системи МВС мають слугувати прикладом у переході до цифрових технологій для інших державних органів та органів місцевого самоврядування.

Концепція передбачає утворення інфраструктури інтероперабельності – 100 % ресурсів органів системи МВС взаємодіють через платформу інтероперабельності ЄІС МВС. Для державних органів та органів місцевого самоврядування як зовнішніх користувачів запроваджується інфраструктура відкритих даних – публічних національних електронних інформаційних ресурсів та баз даних органів системи МВС у відкритому доступі, з дотриманням вимог законодавства у сфері захисту персональних даних. Створення інфраструктури кіберзахисту забезпечить створення безпечного середовища у використанні даних як МВС, так і органами системи МВС.

Інфраструктура безпечного середовища життєдіяльності як основи безпеки на території України забезпечить топові позиції в рейтингах: індекс якості життя (безпечне та комфортне життя), міжнародний індекс щастя.

Реалізація Концепції забезпечить подальший розвиток у МВС та органах системи МВС сучасних моделей державно-приватного партнерства у сфері ІКТ,

що є ключовим рішенням для зростання кількості та якості державних онлайн-послуг, що можуть надаватися у сферах впливу МВС. Запропоновані Концепцією заходи дозволять створити новий рівень сервісу для користувачів таких послуг, забезпечити безпаперову взаємодію за принципом «єдиного вікна» та автоматизацію всіх ділових процесів органів системи МВС під час взаємодії з населенням, утворення інфраструктури ідентифікації та довіри (citizen ID, mobile ID, bank ID).

Використання в діяльності органів системи МВС цифрових та мобільних робочих місць наблизить систему МВС до суспільства, дасть можливість якісніше виконувати покладені на її суб'єкти функції, а також заощадити значні бюджетні кошти.

VI. Очікувані результати

Ключовим рішенням є створення дорожньої карти цифрової трансформації МВС та органів системи МВС – плану дій та ініціатив щодо подальшої цифровізації як не окремо взятого суб'єкта, а як частини сектору національної безпеки та водночас у контексті цифровізації держави в цілому. Результатом є не лише формальна наявність карти цифрової трансформації, а й усвідомлення впливу цифровізації на сфери діяльності органів системи МВС та впровадження нової якості діяльності.

Візія цифрової трансформації МВС та органів системи МВС: відкритість до високотехнологічних ініціатив, готовність стати полігоном реалізації проектів цифрових трансформацій інфраструктури безпечного середовища життєдіяльності як основи безпеки на території України, а також сучасної системи безпек як чинника стримування подальшого поширення зовнішньої агресії;

реалізація цифрових проектів у сфері громадської безпеки і, як наслідок, підвищення рівня правопорядку, комфортного та безпечного життя громадян:

безпека дорожнього руху: координація руху транспорту на дорогах; виявлення порушень правил дорожнього руху, оперативне реагування на аварії тощо;

охорона життя та здоров'я людини через спеціалізовані вебсервіси (адаптовані до мобільних платформ: Android, iOS тощо). Для населення – можливість отримувати оперативну інформацію про загрози кримінального й техногенного характеру, повідомляти в режимі тривожної кнопки про виявлені порушення;

створення цифрової платформи «Безпечна країна» з урахуванням консенсусного бачення щодо ключових підходів до утворення безпечного життєвого простору, упровадження технічних стандартів у сфері безпекового середовища, ІКТ-архітектури — мережевої маршрутизації, інтелектуальних систем опрацювання великих масивів даних;

покращення доступу громадян до екстрених служб реагування (екстрена

служба «112»);

цифрові трансформації сфер впливу МВС та оптимізація діяльності органів системи МВС (технологізація, цифровізація ділових процесів). Використання стандартизованих рішень для кожного типового ділового процесу всіма органами системи МВС та виключення розроблення дублюючих автоматизованих систем. Розвиток та підтримка власних реєстрів, баз (банків) даних, ідентифікаторів, довідників та інших інформаційних елементів ІТ-архітектури, які використовуються у процесі діяльності органів системи МВС;

запровадження нових продуктів та послуг завдяки технології Інтернету, віртуальній реальності, хмарним сервісам, штучному інтелекту для потреб Міністерства внутрішніх справ України, органів системи МВС та населення держави. Упровадження технології хмарних обчислень у діяльність органів системи МВС і, як перевага, відсутність потреби використання значних коштів для побудови власної надлишкової ІКТ-інфраструктури, а тільки оплата за фактичне її використання відповідно до поточного попиту;

повсюдна аналітика ділових процесів органів системи МВС (неперервний та динамічний процес збирання та аналізу даних із метою отримання релевантної та структурованої інформації для ситуаційної та стратегічної діяльності, розроблення планів дій, програм, ініціатив) та, як результат, скорочення трудовитрат та економія бюджетних коштів;

запровадження ефективної моделі державно-приватного партнерства у сфері цифрових інфраструктур, загальнодоступних універсальних цифрових послуг для громадян у сфері впливу МВС;

створення електронного сервісу ідентифікації фізичних осіб як реальний крок до розвитку електронного урядування та гармонізації України з міжнародними стандартами у сфері захисту та безпеки даних. Використання технічних інструментів масової ідентифікації громадян через використання, запровадження доступних, безпечних та зручних засобів альтернативної ідентифікації, зокрема BankID (ідентифікація через банк) та MobileID (ідентифікація через мобільного оператора);

використання відкритих даних з додержанням вимог чинного законодавства (працюють як інструмент оцінки та контролю роботи органів системи МВС);

запровадження обчислювальної інфраструктури (т. з. хмарна або віртуалізована інфраструктура) для потреб органів системи МВС;

розвиток та проникнення цифрових навичок і компетентностей у діяльність органів системи МВС. Забезпечення максимального переведення наявних паперових та аналогових ділових процесів у цифрові (усі нові від початку реалізуються в цифровому форматі). Цифрове робоче місце для працівників органів системи МВС (переваги: гнучкість виконання роботи,

децентралізація, мобільність, скорочення витрат на апаратне забезпечення, службові приміщення, відрядження).

VII. Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів

Фінансування заходів з реалізації Концепції здійснюється за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також міжнародної технічної допомоги та інших не заборонених законодавством джерел.

Потреба в коштах на реалізацію Концепції та обсяги матеріально-технічних, трудових ресурсів уточнюються щороку з урахуванням можливостей державного і місцевих бюджетів на відповідний рік та фактичного виконання завдань за підсумками попередніх періодів.